

Naukowym Warszawskim, czy w ogólnopolskim Towarzystwie Literackim im. Adama Mickiewicza¹.

Omawiana publikacja to wydawnictwo okolicznościowe, zawierające pewne dokumenty związane z nadaniem godności akademickiej DHC – podobne wielokrotnie omawiano. Ta ma 58 stron, na okładce przedniej, oprócz tytułu, mamy okrągłe logo KUL. Zaczyna się „Słowem Rektora KUL” z okazji omawianej uroczystości. W roku 2016 rektorem był Ks. prof. Antoni Dębiński². Zwraca się do Laureatki wyrażając radość iż KUL może nadać Jej tytuł, na który w pełni zasługuje, skrótowo wymieniając Jej osiągnięcia i zasługi m.in. iż współpracowała z katolicką uczelnią i wygłaszała gościnne wykłady. Docenia wartość Jej dziedziny czyli literatury staropolskiej i komparatystyki (literackiej). W naszej serii jest wiele odcinków o Heroinach, które zajmowały się polską literaturą, ale głównie innych okresów i stylów tj. średniowiecza (65 i 90); młodopolską (37/36/); romantyzmu (56, 76-77 i 86); reformacji (50/49/); oświecenia (64) oraz literaturą współczesną (102). Okresem baroku żadna Bohaterka naszej serii się nie zajmowała, a generalnie nie jest on szeroko omawiany w szkole, raczej romantyzm oraz pozytywizm. Mamy poniżej dwa utwory wybrane/wyklikane przez eseistę:

Andrzej Morsztyn

(<https://literat.ug.edu.pl/~literat/morsztyn/018.htm>)

Do swoich książek

Dokąd się, moja lutni, napierasz skwapliwie?
Chcesz na świat i drukarskiej chciałybyś oliwie
Podać w nielutościwe swoje plotki prasy,
Wzgardziwszy słodkie mego kabinetu wczasy?
Ach, nie wiesz, czego-ć się chce! Różne w ludziach smaki,
I ciebie potka wilkum pewnie niejednaki.
Nie trzeba dymem śmierdzieć, kto się chce do dworu
Udać, jeszcześ ty godna kuchennego szoru:
Jeden, co lepiej pisze, znajdzie w tobie siła,
Co by cierpliwsza głowa jeszcze przekreśliła;
Drugi z zazdrości, która średnie mózgi żywi,
W oczy pochwali, ale z tyłu gębę skrzywi;
Inszy, choć z hipokreńskiej nie pił nigdy bani.
Żeby się coś zdał, czego nie umie, pogani.

¹ https://pl.wikipedia.org/wiki/Towarzystwo_Literackie_im._Adama_Mickiewicza; o organizacji z wielkimi tradycjami.

² https://www.kul.pl/ks-antoni-debinski,art_93278.html; o rektorze KUL w latach 2012-2020. Dziedzina wiedzy to prawo.

Podano przykład wiersza Andrzeja Morsztyna – ciężko zrozumieć... Jak trudno dogodzić wszystkim, jakie są różne postawy – wydaje się, że nawet sytuacja podobna do dzisiejszych czasów – plotka, fałszywi ludzie (w oczy pochwali, ale z tyłu gębę skrzywi) – żeby tylko, inni bywają bezmyślni (średnie mózgi) – ciekawe obserwacje społeczne – są podobieństwa do dzisiejszości, mimo iż minęło kilkaset lat.

Drugi przykład to poezja Macieja Sarbiewskiego:

Poezje ks. Macieja Kazimierza Sarbiewskiego

O D A VII.

*Do książąt państwa rzymskiego.
O wyjarzmienu prowincyi greckich.*

At non supino semper in otio
Perdemus aevum.

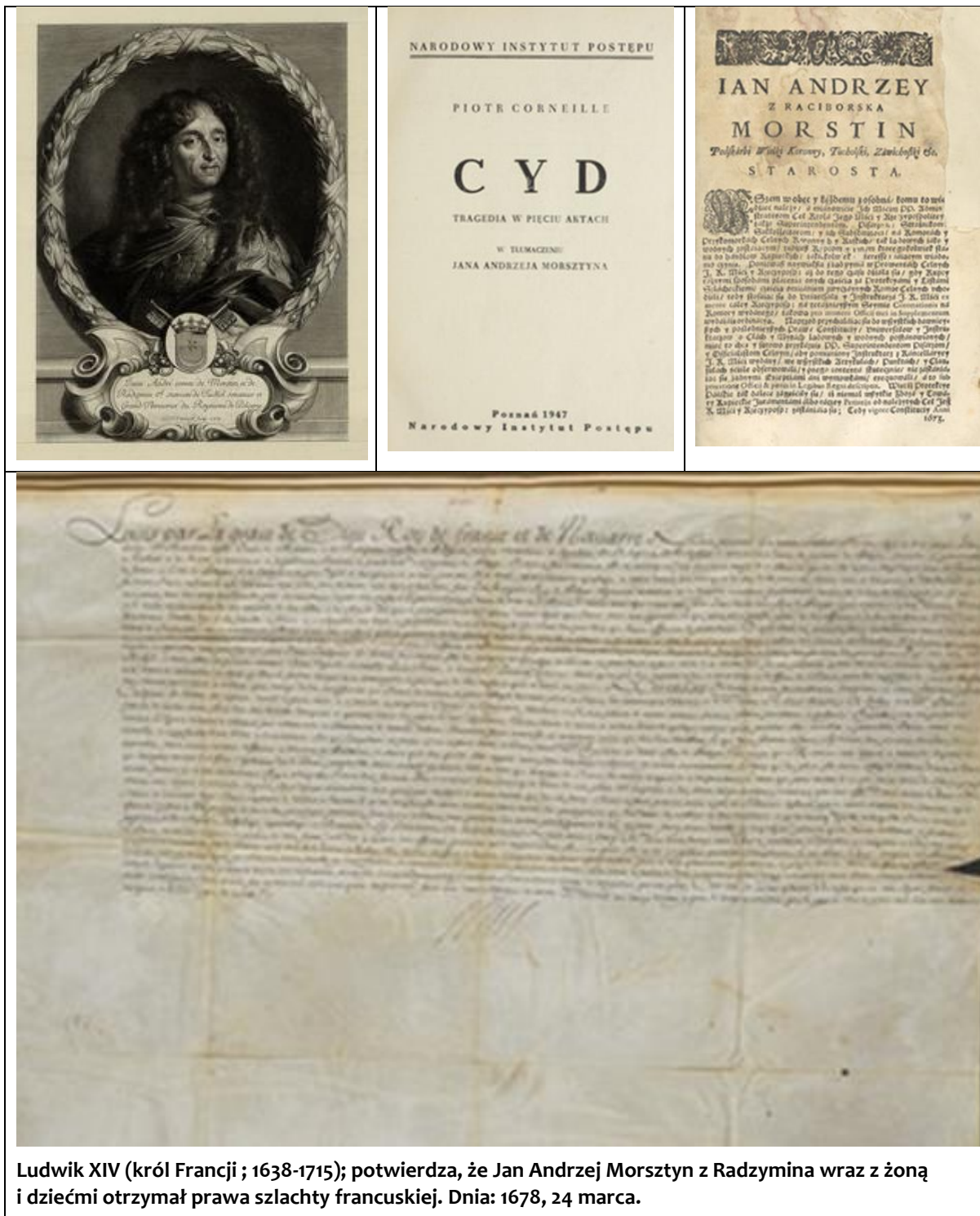
Przecież niezawsze gnuśne próżnowanie
Trzymać nas będzie od wieka do wieka;
Pora już powstać — powstańcie, Rzymianie!
Wyjarzmić państwo okutego Greka.
Siądźcie w okręty i uderzcie w wiosła
I płyńcie z Bogiem gdzie stara Hellada.
Woda życzliwie będzie nawy niosła,
A wiatr życzliwy kierunek im nada.
Jeden drugiemu ochoty udzielcie,
A jeśli żołdak myśli o jurgielcie,
Niech idzie śmiało, żołd się nie wyśliźnie,
Niech idzie śmiało, nie zwiedzim go chytrze.

W oryginale to z księgi wierszy: XII. Ad Principes Imperii Romani. De recuperandis Graeciae provinciis. Autor pisał po łacinie, tłumaczył Ludwik Kondratowicz³ (1823-1862).

Po tych dwóch fragmentach, widzimy, że nasza Heroina to rzeczywiście heroina, aby poznać te utwory trzeba wysiłku intelektualnego, poznać kontekst – inaczej nie zrozumiemy. Łacina była kiedyś jak dziś angielski, pisać po łacinie – autor automatycznie udostępniał swoje myśli Europie Zachodniej.... Eseista był w Glasgow na przedstawieniu teatru objazdowego grającego Makbeta. Na plakatach ostrzegano jest w orygi-

³ https://pl.wikisource.org/wiki/Autor:Ludwik_Kondratowicz; o tłumaczu.

nale, w staroangielskim. Nic nie dało się zrozumieć!!! Taki język jeszcze bywa w starych pieśniach kościelnych oraz modlitwach - przetrwał.

Ludwik XIV (król Francji ; 1638-1715); potwierdza, że Jan Andrzej Morsztyn z Radzymina wraz z żoną i dziećmi otrzymał prawa szlachty francuskiej. Dnia: 1678, 24 marca.

Zatem nie jest prosto zrozumieć dawne teksty.

Po tych komentarzach, wracamy do książki, wracamy do Bohaterki. Po wstępie Rektora, zamieszczono urocze, kolorowe zdjęcie Laureatki, we wzorzystej sukience, może w domowym ogrodzie, czerwone kwiaty oraz intensywny zielony kolor trawy i krzewów. Jak zwykle procedura zaczynała się od Uchwały Senatu KUL, bo to sprawa ogólnouczelniana. Następnie mamy zdjęcie DYPLOMU DHC, który tradycyjnie wypisuje się po łacinie. Dziś prawie zapomniana, wyparta przez angielski, ucza jeszcze w prywatnych liceach w Polsce – eseista zna rosyjski, niemiecki, angielski oraz hiszpański, a jednak nie zrozumiał do końca tekstu łacińskiego (odc. 218).

Zgodnie z tradycją akademicką są tzw. recenzje dorobku uhonorowanej tytułem, które napisały Panie Profesor z różnych uczelni:

- Prof. Giovanna Brogi⁴ (Uni. Mediolan, Włochy) /tekst po polsku/;
- Prof. Katarzyna Heller⁵ (Uni. Adama Mickiewicza w Poznaniu).

Obie recenzje podkreślają osiągnięcia Laureatki – książki, publikacje, konferencje i wykłady. Kilka publikacji podano poniżej, inne można wyklikać przez scholar.google. Pani Prof. Brogi zwraca uwagę na książkę „Jan Andrzej Morsztyn i Giambattista Marino”⁶. Wspomina też poniższe prace – pierwsza z komparatystyki, druga o Morsztynie:

NOWICKA-JEŻOWA, Alina. L'eco della gloria sarmatica ovvero la formazione dell'identità nazionale nella letteratura polacca antica. *pl. it-rassegna italiana di argomenti polacchi*, 2007, 1: 72-98.

NOCICKA-JEZOVA, Alina. La poesia degli oggetti: l'arte concettistica di Jan Andrzej Morsztyn-marinista. *La poesia degli oggetti*, 2008, 1000-1012.

Bo nasza Heroina publikowała po włosku, po francusku i po angielsku⁷. Inne wymienione osiągnięcia to analiza **madrygałów staropolskich**⁸.

⁴ <https://unimi.academia.edu/GiovannaBrogi>; o publikacjach.

⁵ <https://amu.edu.pl/universytet/rada-uczelnia/katarzyna-meller>; o Pani Profesor.

⁶ https://pl.wikipedia.org/wiki/Giambattista_Marino; o włoskim poecie, pisarzu.

⁷ NOWICKA-JEŻOWA, Alina; TEODOROWICZ-HELLMAN, Ewa. Polonika w Archiwum Narodowym Szwecji Kolekcja Skokloster i inne zbiory Polonika in the Swedish National Archives The Skokloster Collection and Other Materials. 2007.

⁸ NOWICKA-JEŻOWA, Alina. *Madrygały staropolskie: z dziejów liryki miłosnej w epoce renesansu i baroku*. Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1978.

Druga Pani Recenzent też potwierdza oryginalność, znaczenie, zakres prac naukowych Laureatki – wymienia także dodatkowo analizę utworów Jana Kochanowskiego.

Generalnie nie streszcza się publikacji w serii – zachęca się do sięgnięcia do oryginału – ten eseista czyta z pliku pdf, da się go wyklikać, zatem każdy czytelnik ma ten tekst pod palcem – tylko go ściągnąć.

Kolejnymi tekstami są:

- tzw. LAUDACJA – przedstawiona przez Prof. Mirosławę Hanusiewicz-Lavallee⁹ oraz
- WYKŁAD LAUREATKI – oczywiście dziękuje Ona władzom KUL, recenzentkom, tym, którzy zaaprobowali pomysł i go zrealizowali. Następnie mówi o swoich mistrzach, o studiach, o drodze naukowej, „udowadniając” jak szeroką ma wiedzę i jak twórczo łączy aspekty, co dodała swojego, oryginalnego.

Są elementy filozofii, oceny obecnego stanu ‘uniwersytetu’ (jako takiego) ... – każdy doktorant przed odebraniem dyplomu przysięga uroczyście, że będzie szukał prawdy. Mamy w serii oficjalnie jedną antybohaterkę, ale dziś jest ich niestety – tysiące – wypisują analogiczne głupoty do tych „spod czerwonej gwiazdy” – tamta miały poparcie Lenina i Nadzieży, dzisiejsi mają poparcie ‘tajnych sił’ – i mogą do woli sprzeciwiać się tej przysiędze. Cytat:

Czy jest to stan rzeczy nieodwracalny? Czy młodzi uczeni wierzą jeszcze w godność, wartość i niezależność swojej pracy, służącej dobru i pięknu złożonemu w kulturze? Czy mogą nadal, zgodnie ze złożoną przysięgą doktorską, szukać prawdy?

<https://pl.wikipedia.org/wiki/Madryga%C5%82>; o MADRYGAŁACH – pieśniach miłosnych, dworskich: Madrygał rozwinął się z włoskiej piosenki ludowej – frotoli oraz form do niej zbliżonych – villanelli, villoty (napolitana), canzonny i strambotto.

Zatem dla Włoszki musiało to być szczególnie ciekawe.

⁹ https://pl.wikipedia.org/wiki/Miros%C5%82awa_Hanusiewicz-Lavallee; o Pani Profesor.

Nasza Heroina zdaje sobie sprawę z zawirowań naszych czasów – a od 2016r. minęło już 7 lat. Unionsi ‘uroczo’ brną w bagno, ale tutaj *uroczo* to tylko żart przez łzy.

Dalej Pani Profesor Alina Nowicka-Jeżowa przypomina słuchaczom z KUL oraz całemu światu co oznacza ‘posłannictwo’ HUMANISTY w Polsce, a w dalsze części i generalnie (w świecie).

Cytat:

Zważywszy na te niebezpieczeństwa, trzeba przyznać, że szczególnie trudne decyzje stoją przed historykiem i historykiem literatury poruszającym problematykę narodową. Utożsamianie jej (przy użyciu kalki z języka angielskiego) z nacjonalizmem, mającym w polszczyźnie zdecydowanie negatywne konotacje, a nadto dowodzenie, że ów „nacjonalizm” zaistniał w XIX wieku, wydaje się nie do przyjęcia, bo pozostaje w sprzeczności z danymi historycznymi.

Trzeba samemu przeczytać, już eseista dodaje – o co nas pajace oskarżają? Jak trudno się przeciwstawić...

Je prace, książki dają nam oręż do ręki, jeśli w głowie pozostało trochę oleju, i nie jest się miernotą z proroczego wiersza Morsztyna.

Bohaterkę warto poznać, warto zapoznać się z JEJ twórczością oraz osiągnięciami.

Możemy nie zostać ojkofobami jakby chcieli nasi wrogowie.

OJKOFOBIA - <https://pl.wikipedia.org/wiki/Ojkofobia>; to odrzucenie, a nawet nienawiść do rodzimej kultury, historii, poczucia patriotycznego. W Wikipedii zastanawiają się czy to dewiacja psychiczna?? Konkludują iż to tylko postawa.

Polecana publikację warto przeczytać i przemyśleć, w tym wykład HEROINY.

LINKI I INNE PUBLIKACJE

- a) https://pl.wikipedia.org/wiki/Alina_Nowicka-Je%C5%BCowa;
- b) NOWICKA-JEŻOWA, Alina. *Pieśni czasu śmierci: studium z historii duchowości XVI-XVIII wieku*. Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, 1992.
- c) NOWICKA-JEŻOWA, Alina. Dialog z humanizmem renesansowym w dziełach Piotra Skargi. *Ruch Literacki*, 2013, 4-5.
- d) NOWICKA-JEŻOWA, Alina, et al. Jan Zamoyski–vir bonus et vere humanus. In: *Humanizm między Wschodem a Zachodem*. Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego. p. 111-138.
- e) NOWICKA-JEŻOWA, Alina. *Sarmaci i śmierć: o staropolskiej poezji żałobnej*. Wydawn. Nauk. PWN¹⁰, 1992.
- f) NOWICKA-JEŻOWA, Alina. Jezuicy twórcy kultury potrydenckiej wobec dziedzictwa humanistycznego renesansu. Kontynuacje i przewartościowania w twórczości Piotra Skargi. *Universalisa et particularia*, 61.
- g) NOWICKA-JEŻOWA, Alina. Jana Kochanowskiego myśli o wolności. *Przegląd Humanistyczny*, 2007, 409.01: 93-104.
- h) NOWICKA-JEŻOWA, Alina. "Treny" Jana Kochanowskiego jako źródło funeralnej poezji baroku. 1986.
- i) Buszewicz, E., Dąbkowska-Kujko, J., Jakóbczyk-Gola, A., & **Nowicka-Jeżowa, A.** (2020). *Obraz natury w kulturze intelektualnej, literackiej i artystycznej doby staropolskiej*. Warszawa: Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego.
- j) NOWICKA-JEŻOWA, Alina. Madrygały staropolskie. *Z dziejów liryki miłosnej w epoce renesansu i baroku*, Warszawa, 1978.

¹⁰ <https://lekcjaliteratury.pl/nauka/lektury/siedemnastowieczna-poezja-funeralna-a-nowicka-jezowa-streszczenie/>; o publikacji Bohaterki.

→ ↻ Not secure | al.uw.edu.pl/kadra/nowicka-jezowa-alina/

mail YouTube Maps YouTube Maps ear

UNIWERSYTET WARSZAWSKI WYDZIAŁ

START REKRUTACJA WYDZIAŁ ▾ STUDIA ▾ PUBLIKACJE CONSILIUM AKTUALNOŚCI ▾ N

SZUKAJ ▾

PROF. DR HAB. ALINA NOWICKA-JEŻOWA

KIEROWNIK PRACOWNI „HUMANIZM. HERMENEUTYKA WARTOŚCI”
PRACOWNIK/PRACOWNICA

an-j@wp.pl

uw.edu.pl/prof-nowicka-jezowa-doktorem-honoris-causa-kul/

YouTube Maps YouTube Maps ear

UNIWERSYTET WARSZAWSKI

KALENDARZ AKADEMICKI BUW SPIS PRACOWNIKÓW

UNIwersytet KSZTAŁCENIE BADANIA WSPÓŁPRACA STUDENT DOKTORANT

Strona główna → Aktualności → Nauka → Prof. Nowicka-Jeżowa doktorem honoris causa KUL

Aktualności

Prof. Nowicka-Jeżowa doktorem honoris causa KUL

ZDJĘCIA PRZY OKAZJI

Uniwersytet Warszawski

Narodowe Archiwum Cyfrowe

Narodowe Archiwum Cyfrowe

Narodowe Archiwum Cyfrowe

Narodowe Archiwum Cyfrowe

Narodowe Archiwum Cyfrowe

Narodowe Archiwum Cyfrowe

Narodowe Archiwum Cyfrowe

Stan przed II wojną światową

Narodowe Archiwum Cyfrowe

Narodowe Archiwum Cyfrowe

Narodowe Archiwum Cyfrowe

Narodowe Archiwum Cyfrowe

Źródło: Wikipedia

(https://pl.wikipedia.org/wiki/Maciej_Kazimierz_Sarbiewski;)

Maciej Kazimierz Sarbiewski SJ herbu Prawdzic łac. Mathias Casimirus Sarbievius (ur. 24 lutego 1595 w Sarbiewie koło Płońska, zm. 2 kwietnia 1640 w Warszawie) – światowej sławy polski poeta neolaciński oraz teoretyk literatury epoki baroku, kaznodzieja nadworny Władysława IV, jezuita.

Narodowe Archiwum Cyfrowe

Narodowe Archiwum Cyfrowe

Narodowe Archiwum Cyfrowe

Profesor Kazimierz Michałowski podczas wygłaszania odczytu pt. "Wykopaliska polskie w Edfu". Eseista miał szczęście słuchać jego referatu w Bydgoszczy. Wojnę spędził w oflagu.

Narodowe Archiwum Cyfrowe

Narodowe Archiwum Cyfrowe

Narodowe Archiwum Cyfrowe

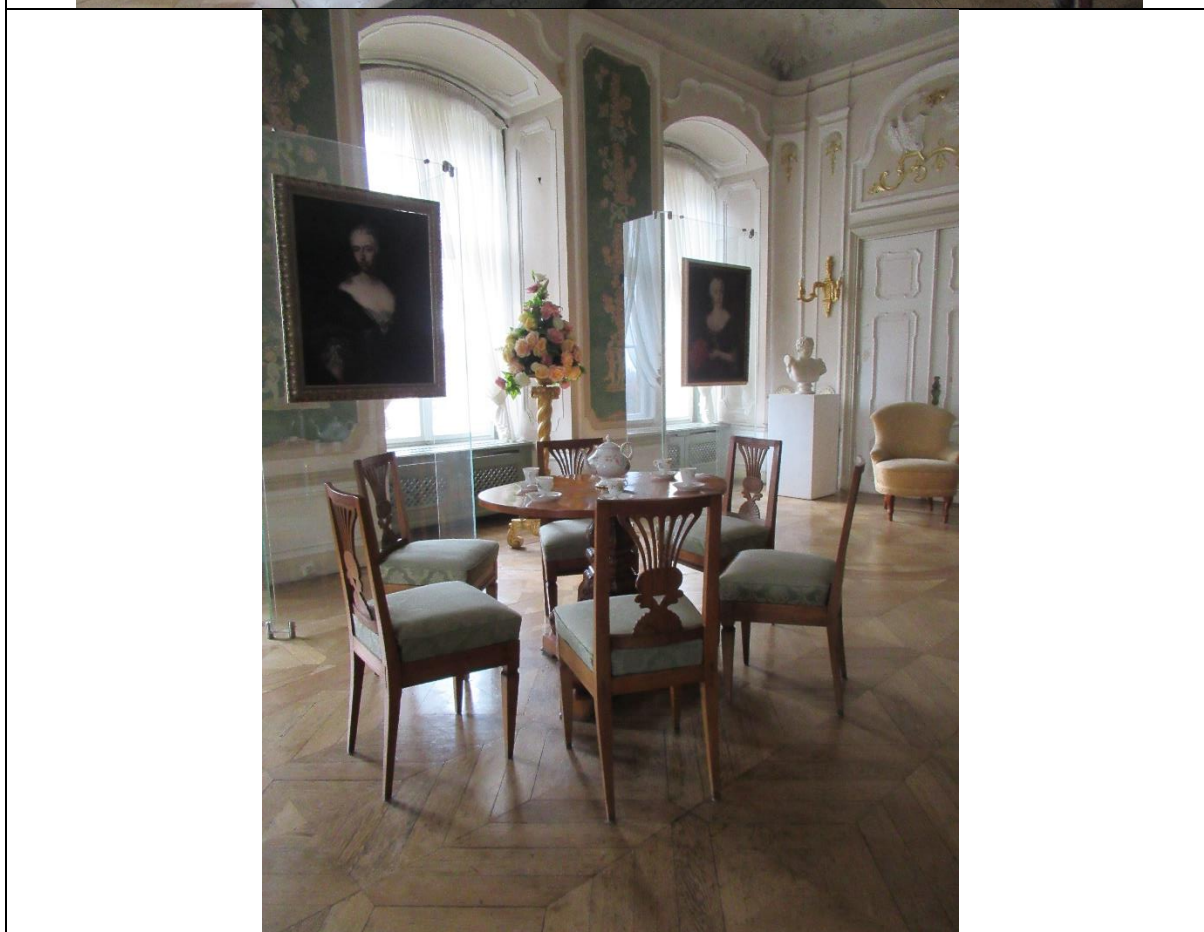

Narodowe Archiwum Cyfrowe

!1947 rok – budynki nadal zniszczone

BAROK

Elementy wystroju Zamku w Książu

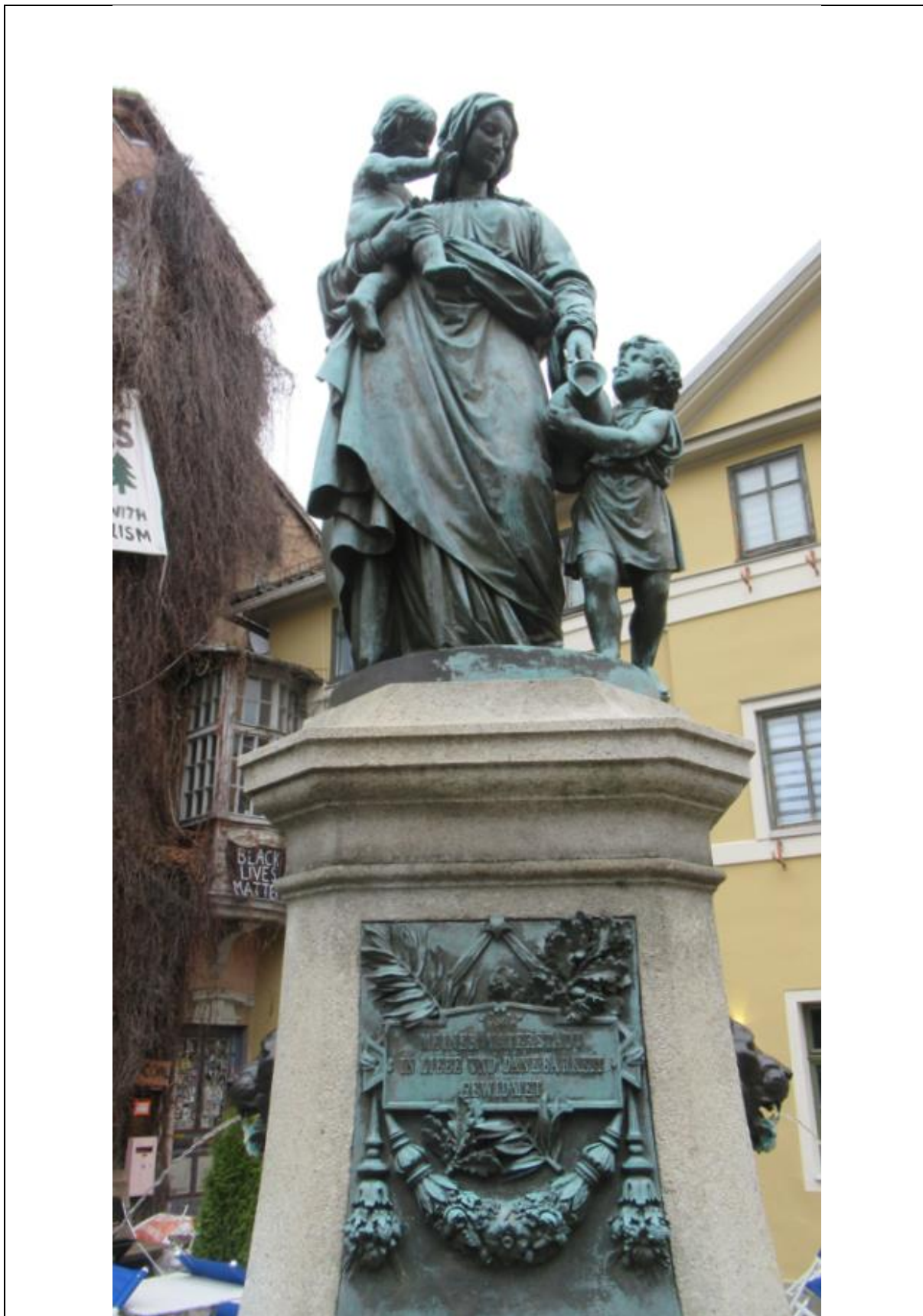
Zamek w Dreźnie

Zdjęcia wykonał eseista Stan Zawiślak oraz zasoby NAC.